

Stab och samordning

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se

m.remisser-energi@regeringskansliet.se

2016-03-09

2015/2396

REMISSVAR

Underlag inför beslut om riktlinjer för forskning och innovation på energiområdet för perioden 2017 – 2020 (M2015/04264/Ee)

Svenska kraftnät har följande synpunkter.

Energimyndighetens strategi för forskning och innovation på energiområdet beskriver många forskningsområden som Svenska kraftnät anser är viktiga och kan stödja. Strategin har namnet "Helhetssyn är nyckeln" och det påståendet instämmer Svenska kraftnät till fullo i. Detta gäller inte bara för forskning och innovation. Det är nödvändigt för alla beslut som fattas inom energiområdet, eftersom de olika områdena är starkt kopplade och påverkar varandra.

Strategin trycker på vikten av förståelse av det mycket komplexa system som energisystemet och kanske framför allt elsystemet utgör. Komplexiteten kommer dessutom att öka med den omställning som nu pågår med dels en större andel icke planerbar elproduktion, dels ett allt starkare beroende av IT- och kommunikationslösningar. Svenska kraftnät vill understryka att förståelsen är fundamental för att rätt beslut ska kunna fattas. Den är även central i den inriktning på forskning, utveckling och innovation som föreslås.

I det perspektivet och mot bakgrund av att samhället blir allt mer elberoende är det viktigt att driftsäkerheten och robustheten i systemet är högst prioriterat. Även målsättningen att nå ett hundra procent förnybart elsystem måste underordnas det övergripande driftsäkerhetskravet. Det är inte självklart att båda ambitionerna kan kombineras på kort sikt.

I strategin, liksom i många andra sammanhang, ges intrycket att elsystemet kan anpassas till vilka förändringar som helst. Så är inte fallet och forskningen bör därför

SVENSKA KRAFTNÄT

BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1

WWW.SVK.SE
REGISTRATOR@SVK.SE

TEL 010 475 80 00
FAX 010 475 89 50

Kopia: SvK-Reg, cS, TD, ger, olkl

inriktas på att klarlägga hur ett hundra procent förnybart elsystem ska kunna kombineras med ett fortsatt lika robust elsystem som idag. En viktig fråga i det sammanhanget är hur incitament kan skapas för förnybar elproduktion som också är planerbar.

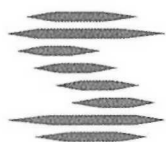
Mot bakgrund av ovanstående är det svårt att se logiken bakom formuleringarna på sidan 18 "... elförsörjningen behöver utvecklas för att minska beroendet av kärnkraft och vattenkraft och därmed öka försörjningstryggheten" och sidan 28 "Ett decentraliserat system kan skapa möjligheter till ökad redundans och minskad sårbarhet".

Kombinationen av vattenkraft och kärnkraft i det svenska elsystemet har skapat en mycket stor försörjningstrygghet under de senaste 30 – 35 åren. Att utveckla elförsörjningen så att försörjningstryggheten ökar ytterligare vore förstås bra men utvecklingen går inte i den riktningen idag. Att åstadkomma detta innebär en mycket stor utmaning för den framtida forskningen. Att ett decentraliserat system skulle innebära ökad redundans och minskad sårbarhet förutsätter att systemet dimensioneras på ett robustare sätt än det centraliserade eller att det centraliserade systemet bibehålls.

På sidan 28 framförs också uppfattningen att "Utmaningen (för att uppnå ett flexibelt och robust energisystem) ligger i att skapa ett energisystem som bygger på en säker och tillförlitlig infrastruktur som samtidigt är flexibel och kan hantera diversifierade produktions- och konsumtionsmönster". Det är viktigt att påpeka att det inte bara är infrastrukturen som behöver vara flexibel och anpassad till olika variationer i produktion och förbrukning. Än viktigare är att produktionens och förbrukningens flexibilitet ökar i en framtid där allt mindre produktion är planerbar.

På sidan 29 anges att "Digitaliseringen av energiområdet blir nyckeln till ett flexibelt och robust energisystem som skapar möjligheter för tillväxt genom nya tjänster, produkter och affärsmodeller." Här finns viktiga och intressanta forskningsområden där det måste beaktas och säkerställas att den sårbarhet som följer med ökad digitalisering inte leder till motsatt effekt.

På sidan 30 vid symbolen för industrin behöver texten förtydligas. Avses tillverkningsindustrin och hur tänker man sig i så fall att den ska bidra med svängmassa? Idag utgör förbrukningen ca fem procent av systemets svängmassa och minskar även den. Det är inte heller självklart hur man undviker energiförluster vid i- och urladdning av lager vid flexibel industriproduktion.



Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Mikael Odenberg efter fördragning av FoU-ansvarige Göran Ericsson. I ärendets handläggning har även deltagit den tekniske direktören Ulf Moberg.

Sundbyberg, dag som ovan



Mikael Odenberg



Göran Ericsson

